

**Antropologie vizuální kultury**  
Rekapitulace témat - zkušební otázky

I. Zkušební otázky podle knihy *Obraz* J. Aumonta

- 1) Podíl oka – zrakové vnímání
  - a) zrakové úkony, co vnímáme?, časové faktory vnímání
  - b) vnímání prostoru a pohybu
  - c) přístupy k vizuálnímu vnímání: analytický a syntetický
  - d) vizuální pozornost a vizuální hledání
  - e) dvojí skutečnost obrazů a princip nejvyšší pravděpodobnosti
  - f) základní optické iluze a vnímání formy
  
- 2) Podíl pozorovatele
  - a) vztah obrazu ke skutečnosti a jeho funkce
  - b) „rozpoznávání“ a „upamatovávání“
  - c) jak obraz působí na pozorovatele
  - d) Gestalttheorie (Arnheim) a generativní teorie obrazu
  - e) podmínky iluze zobrazení
  - f) iluze, psychický odstup a věrohodnost
  - g) pudy a emoce pozorovatele, skoptofilie
  
- 3) Podíl diapozitivu
  - a) tvárný prostor a divácký prostor
  - b) způsoby vidění (příklad detailního záběru)
  - c) rám a rámeček
  - d) obraz v čase a čas v obraze, implicitní čas, temporalizovaný obraz
  - e) technická determinance diapozitivu
  - f) sociologické, subjektivní a ideologické účinky diapozitivu
  
- 4) Podíl obrazu
  - a) analogie – její hranice, indexy a stupně
  - b) realismus
  - c) perspektiva
  - d) otevřený a zavřený prostor, hloubka záběru
  - e) scéna a scénografie
  - f) zobrazený čas
  - g) význam v obraze
  
- 5) Podíl umění
  - a) výtvarné a ikonické, abstraktní obraz
  - b) výtvarná „gramatika“
  - c) expresivní obraz
  - d) umělecká aura
  - e) estetické problémy obrazu
  - f) fotogenie

## II. Zkušební otázky podle prezentací

- 1) Vizualní kultura – úvod /prezentace VK01/
  - a) rozdíl mezi pojmy výtvarné umění a vizualní kultura
  - b) teorie vizualní kultury: předmět a metody, rozdíly v pojetí disciplíny podle zemí (USA, Velká Británie, Francie, Německo, Česká rep. (viz Rampley, in: *Možnosti vizualních studií. Obrazy – texty – interpretace*. Brno 2007)
  - c) lingvistický a obrazový obrat
  - d) rozšiřování předmětu dějin umění v 19. a 20. století
  - e) problém zobrazení v reflexi E. H. Gombricha
  - f) koncept „nevinného oka“ a jeho kritiky
  - g) formy reflexe vizualní kultury a příklady „prehistorie“ vizualních studií
  - h) výtvarná díla reprodukována na snímcích 7-8, 10, 12, 14-17
  
- 2) „Pravdivý obraz“ a proměny paradigmatu /prezentace VK02/
  - a) teorie mimesis
  - b) odlišení zobrazení a obrazu
  - c) tři ideje obrazové racionality dle A. Gehlena
  - d) tři způsoby vizualní reprezentace reality dle N. Mirzoeffa
  - e) pravda uměleckého zobrazení od I. Kanta po A. C. Danta
  - f) veristické postupy v malířství 19. a 20. století
  - g) ústřední otázka Bild-Anthropologie H. Beltinga: vztah médium – obraz – tělo
  - h) „otisk skutečnosti“: posmrtné masky, skiografie, obraz neudělaný lidskou rukou, hypotéza o využití projekčních optických pomůcek v malířství
  - i) výtvarná díla reprodukována na snímcích 4, 6, 8-9, 15-23
  
- 3) Teorie fotografického a filmového obrazu /prezentace VK03/
  - a) počátky fotografie (camera obscura, daguerrotypie, kalotypie)
  - b) fotogenie a možnosti jejího dosažení
  - c) teorie fotografie: Ch. Baudelaire, W. Benjamin, R. Barthes, S. Sonntagová, H. Belting
  - d) soutěžení fotografie a malířství (piktorialismus, fotorealismus), intermediální obrazy
  - e) rozšíření média – éra humanistické a reportážní fotografie a její závěr
  - f) výtvarná díla reprodukována na snímcích 9-25, 33-38
  
- 4) Zobrazení prostoru a optické iluze /prezentace VK04/
  - a) definice perspektivy, uplatnění euklidovské perspektivy ve výtvarném umění, k tomu: výtvarná díla na snímcích 3-7
  - b) různé druhy perspektivy (m. j. atmosférická perspektiva, anamorfóza), k tomu: výtvarná díla na snímcích 8-10, 14-16
  - c) perspektiva jako symbolická forma a prostředek k ovládnutí světa (viz sn.17)
  - d) perspektivní iluze
  - e) optické iluze založené na vztahu figury a pozadí, k tomu: výtvarná díla na snímcích 20-21, 26-27
  - f) reverzibilní obrazy (viz snímky 24-25)
  
- 5) Nauka o barvách /prezentace VK05/
  - a) nauka o barvách od antiky po 19. století

- b) empirické dělení barev (odstín, sytost, světlost), barevná koule Ph. O. Rungeho, primární, druhotné a terciární barvy
  - c) paobraz a simultánní kontrast
  - d) Umění barvy J. Ittena, rozdělení barevných kontrastů
  - e) analogie kolorismu a hudby
  - f) výtvarná díla reprodukována na snímcích 8, 10, 12, 14, 21-32
- 6) "Vizuální jazyk" a nonverbální komunikace /prezentace VK06/
- a) obrazová písma
  - b) obřadná gesta v křesťanství a buddhismu, výsměšná gesta
  - c) využití gest v malířství a sochařství – snímky 7, 10-11
  - d) Warburgův obrazový atlas Mnemosyné
  - e) nonverbální a modifikovaná verbální komunikace
- 7) „Vysoké a nízké“ ve vizuální kultuře /prezentace VK07/
- a) vznešené jako filosofická a estetická kategorie
  - b) posvátný prostor a podoby numinózního (R. Otto, M. Eliade)
  - c) periferní oblasti výtvarné kultury (*Nejskromnější umění* J. Čapka)
  - d) „vysoké umění“ avantgard a jeho situace ve 40. letech
  - e) pop art a příbuzné tendence v postmoderně – díla na snímcích 20-26
  - f) „preventivní kýč“ (R. Scruton)
- 8) Idea ve výtvarném umění
- a) umění jako spojení techné a inventio
  - b) konceptuální umění v širším smyslu (od manýrismu) a programově konceptuální umění
  - c) výtvarná díla reprodukována na snímcích 4-7, 10-19